

METODY WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW W CIĄGU ROKU OBROTOWEGO I NA DZIEŃ BILANSOWY ORAZ USTALENIA WYNIKU FINANSOWEGO

Rozdział I. Metody wyceny aktywów i pasywów

Aktywa i pasywa GDDKiA wycenia się według zasad określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.), z uwzględnieniem niżej przedstawionych metod i zasad wyceny.

Rozdział II. Aktywa trwałe

1. Za środki trwałe GDDKiA uznaje się środki, o których mowa w art. 3 pkt 15 ustawy o rachunkowości, jako rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby GDDKiA, w tym środki trwałe stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego otrzymane w zarząd lub użytkowanie i przeznaczone na potrzeby jednostki. Składniki majątku spełniające wszystkie kryteria zaliczania do środków trwałych przyjmuje się do ewidencji, dokonując ich podziału na grupy, podgrupy i rodzaje, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. poz. 1864).
2. Dla kont środków trwałych prowadzi się ewidencję szczegółową umożliwiającą:
  - 1) ustalenie wartości początkowej poszczególnych obiektów inwentarzowych środków trwałych;
  - 2) ustalenie wartości poszczególnych grup rodzajowych środków trwałych określonych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT), tj.:
    - a) gruntów (grupa 0),
    - b) budynków i lokali (grupa 1),
    - c) obiektów inżynierii lądowej i wodnej (grupa 2),
    - d) kotłów i maszyn energetycznych (grupa 3),
    - e) maszyn, urządzeń i aparatów ogólnego zastosowania (grupa 4),
    - f) specjalistycznych maszyn, urządzeń i aparatów (grupa 5),
    - g) urządzeń technicznych (grupa 6),
    - h) środków transportu (grupa 7),
    - i) narzędzi, przyrządów, ruchomości i wyposażenia (grupa 8),
    - j) inwentarza żywego (grupa 9);
  - 3) ustalenie komórek organizacyjnych, w których znajdują się poszczególne środki trwałe;
  - 4) obliczenie amortyzacji i umorzenia poszczególnych środków trwałych.
3. Ewidencję ilościowo – wartościową pozostałych środków trwałych prowadzi się jeżeli ich wartość nie jest niższa niż 500 zł.
4. Bez względu na wartość, księgi inwentarzowe prowadzi się dla następujących, przedstawionych poniżej pozostałych środków trwałych:
  - 1) meble;
  - 2) dywany;
  - 3) sprzęt audiowizualny;
  - 4) aparaty fotograficzne;
  - 5) elektronarzędzia;
  - 6) lodówki, zmywarki, odkurzacze, kuchenki;

- 7) mechaniczny i elektromechaniczny sprzęt do robót drogowych;
  - 8) sprzęt informatyczny;
  - 9) pozostałe środki trwałe użyczone obcym podmiotom zgodnie z zawartymi umowami i procedurami.
5. Pozostałe środki trwałe są to środki trwałe o wartości nieprzekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, tj. kwoty 3.500 zł.
  6. Księgi inwentarzowe środków trwałych oraz pozostałych środków trwałych wymienionych w ust. 4 oraz karty ewidencyjne pracowników prowadzi Biuro Dyrektora Generalnego w Centrali oraz wyznaczone komórki organizacyjne w Oddziałach GDDKiA. Księgi inwentarzowe są księgą pomocniczą dla kont zbiorczych aktywów trwałych.
  7. Ewidencji ilościowej (pozaksięgowej) podlegają pozostałe środki trwałe o wartości poniżej 500 zł nie wymienione w ust. 4 (np. kalkulatory, aparaty telefoniczne itp.).
  8. Ewidencję środków trwałych, określonych w ust. 7 z podziałem na miejsce ich użytkowania prowadzi Biuro Dyrektora Generalnego w Centrali oraz wyznaczone komórki organizacyjne w Oddziałach GDDKiA.
  9. Nie podlegają ewidencji ilościowej oraz ilościowo – wartościowej:
    - 1) drobny sprzęt taki jak np.: kwietniki, wazon, doniczki, wieszaki, kosze na śmieci, firany, zasłony, karnisze, lampy, żyrandole, lustra, naczynia, drobne narzędzia (np: młotek, grabie, szpadle, kilofy, klucze, gabloty, tablice informacyjne), itp.;
    - 2) zakupione pozostałe środki trwałe i zamontowane – przytwierdzone w sposób trwały do ścian, podłóg np. wykładziny, umywalki, armatura łazienkowa, itp.
  10. Składniki majątku, wymienione w ust. 9 są odnoszone bezpośrednio w koszty zużycia materiałów.
  11. Środki trwałe w dniu przyjęcia do używania wycenia się następująco:
    - 1) w przypadku zakupu – według ceny nabycia;
    - 2) w przypadku wytworzenia we własnym zakresie – według kosztu wytworzenia, zaś w przypadku trudności z ustaleniem kosztu wytworzenia – według wyceny dokonanej przez rzeczoznawcę;
    - 3) w przypadku ujawnienia w trakcie inwentaryzacji – według posiadanych dokumentów z uwzględnieniem zużycia, a przy ich braku według ceny sprzedaży lub wartości godziwej;
    - 4) w przypadku wprowadzenia do ewidencji aktywów trwałych – infrastruktura transportu – w wyniku przeszłych zdarzeń, według wartości określonej w załączniku 11 do zarządzenia;
    - 5) w przypadku spadku lub darowizny – według wartości rynkowej lub wartości godziwej z dnia otrzymania lub w niższej wartości określonej w umowie o przekazaniu;
    - 6) w przypadku otrzymania w sposób nieodpłatny od Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego – w wartości określonej w decyzji o przekazaniu;
    - 7) w przypadku otrzymania środka na skutek wymiany środka niesprawnego - w wartości wynikającej z dowodu dostawcy, z podaniem cech szczególnych nowego środka;
    - 8) grunty stanowiące pas drogowy lub grunty zakupione pod realizację przyszłych zadań – w wysokości wypłaconego odszkodowania wynikającego z decyzji Wojewody lub aktu notarialnego powiększonego o koszty związane z nabyciem. Do wartości początkowej gruntu zalicza się: wartość nasadzeń (drzewa, krzewy, itp.) oraz naniesień (ogrodzenie, instalacja wodno – kanalizacyjna). Nie stanowią wartości gruntu budynki i budowle. Pozostają na koncie 08*;
    - 9) grunty nabywane w ramach tytułu inwestycyjnego przyjmowane są na stan w momencie rozliczania zadania inwestycyjnego.

Dopuszcza się, aby grunty nabyte w ramach tytułu inwestycyjnego były przyjmowane na stan w momencie ich nabycia lub na koniec roku budżetowego. Wartość budynków i budowli, nabytych łącznie z gruntem oraz koszt ich rozbiórki obciążają wartość inwestycji.

12. Na dzień bilansowy środki trwałe wycenia się w wartości netto, tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy.
13. Umarza się jednorazowo i w całości zalicza się w koszty w momencie przyjęcia do używania:
  - 1) odzież, meble i dywany;
  - 2) pozostałe środki trwałe o wartości nieprzekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100 % ich wartości w miesiącu oddania do używania.
14. Wartość początkowa środków trwałych i dotychczas dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji, zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, a wyniki aktualizacji są odnoszone na fundusz jednostki.
15. Środki trwałe amortyzuje się metodą liniową, przy zastosowaniu stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych. Amortyzacja naliczana jest za okresy miesięczne lub roczne, odpowiednio do funkcjonującego, stosowanego programu finansowo - księgowego.
16. Nowoprzyjęte środki trwałe - umarzane w czasie, amortyzuje się począwszy od następnego miesiąca po miesiącu, w którym przyjęto je do używania.
17. Nie umarza się gruntów oraz dóbr kultury.
18. Jeżeli środki trwałe uległy ulepszeniu (przebudowie, rozbudowie, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji), to wartość początkową tych składników powiększa się o sumę wydatków na ich ulepszenie, w tym także o wydatki na nabycie części składowych, których jednostkowa cena nabycia przekracza 3.500 zł i wydatki te powodują wzrost wartości użytkowej w stosunku do wartości z dnia przyjęcia środków trwałych do używania.
19. Środki trwałe w budowie (inwestycje), zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości, wycenia się na dzień bilansowy w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.
20. Koszty środków trwałych w budowie (inwestycje) obejmują wartość (w cenie nabycia) zużytych składników rzeczowych, wykonanych robót, wartość świadczeń własnych oraz inne koszty dające się zaliczyć do wartości początkowej wytworzonych aktywów trwałych, w tym również:
  - 1) koszty dokumentacji projektowej;
  - 2) koszty usług doradczych;
  - 3) koszty badań geologicznych oraz pomiarów geodezyjnych, przygotowania terenu pod budowę, w tym koszty likwidacji. Przychody z tytułu likwidacji budynków i budowli zlikwidowanych w związku z wykonywaniem nowych inwestycji, stanowią dochody budżetowe.
  - 4) koszty nadzoru, doradztwa;
  - 5) opłaty z tytułu użytkowania gruntów i terenów w okresie budowy;
  - 6) nie podlegający odliczeniu podatek od towarów i usług;
  - 7) naliczone za czas trwania inwestycji różnice kursowe od zaciągniętych zobowiązań, w tym także z tytułu zwłoki w zapłacie;
  - 8) odszkodowania dla osób fizycznych i jednostek gospodarczych, np. za dostarczenie obiektów zastępczych, przesiedlenie z zajętych terenów;
  - 9) opłaty (np. notarialne, sądowe);
  - 10) koszty ubezpieczenia majątkowego środków trwałych w budowie;
  - 11) pozostałe koszty związane z realizacją inwestycji (środków trwałych w budowie).
21. Kary umowne i odszkodowania, uzyskane w trakcie realizacji inwestycji stanowią dochody budżetu państwa, jeżeli postanowienia szczegółowe nie stanowią inaczej.

22. Odzyski uzyskane w trakcie realizacji inwestycji stanowią dochody budżetu państwa. (sprzedaż drewna, destruktu, itp.).

Rozdział III. Wartości niematerialne i prawne

1. Wartości niematerialne i prawne, to nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki. Są to w szczególności:
  - 1) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje;
  - 2) know-how.
2. Do wartości niematerialnych i prawnych, nie zalicza się systemów operacyjnych (np. Windows, Linux), które są niezbędne do uruchomienia środka trwałego w postaci zestawu komputerowego. Wartość tych systemów operacyjnych zwiększa wartość początkową zestawów komputerowych.
3. Wartości niematerialne i prawne wycenia się w dniu przyjęcia do używania oraz na dzień bilansowy według analogicznych zasad, jak przewidziane dla środków trwałych.
4. Wartości niematerialne i prawne – powyżej 3500 zł tzn. licencje na programy komputerowe i prawa autorskie amortyzuje się przy zastosowaniu stawki w wysokości 50% (okres amortyzacji 24 miesiące).
5. Pozostałe wartości niematerialne i prawne powyżej 3500 zł, z wyłączeniem ust. 4, amortyzuje się stawką amortyzacji w wysokości 20%.
6. Wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej nieprzekraczającej wysokości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100 % ich wartości i posiadają okres użytkowania powyżej 1 roku, umarzone są jednorazowo w miesiącu przekazania do użytkowania.
7. Wartości niematerialne i prawne umarzone jednorazowo finansuje się ze środków na wydatki bieżące.
8. Nabyta aktualizacja programu lub modyfikacja oprogramowania przeprowadzona przez osoby trzecie, nie związana z udzieleniem nowej licencji ani przeniesieniem praw autorskich, zaliczana jest bezpośrednio w koszty. Modyfikacja oprogramowania, która wiąże się z udzieleniem nowej licencji lub przeniesieniem praw autorskich stanowi samodzielny tytuł wartości niematerialnych i prawnych.
9. Wartości niematerialne i prawne nie spełniające wyżej określonych kryteriów są odnoszone bezpośrednio w koszty zużycia materiałów.
10. Księgi inwentarzowe wartości niematerialnych i prawnych prowadzi Biuro Dyrektora Generalnego w Centrali oraz wyznaczone komórki organizacyjne w Oddziałach GDDKiA. Księgi inwentarzowe są księgą pomocniczą dla kont zbiorczych wartości niematerialnych i prawnych.
11. Ewidencja wartości niematerialnych i prawnych ujmowana jest na koncie 020 – WNIP umarzone w czasie oraz na koncie 021 – WNIP umarzone jednorazowo.
12. Ewidencja szczegółowa do kont 020 i 021 umożliwia:
  - 1) obliczanie umorzenia wartości niematerialnych i prawnych;
  - 2) podział według tytułów;
  - 3) podział według osób odpowiedzialnych.

Rozdział IV. Aktywa obrotowe

1. Przyjmuje się następujące metody prowadzenia ewidencji analitycznej rzeczowych aktywów obrotowych:
  - 1) zakupione materiały są bezpośrednio po zakupie zaliczane w ciężar właściwego konta kosztów, przy równoczesnym prowadzeniu ewidencji ilościowej – poza księgową. Dopuszcza się w ciągu roku prowadzenie dla rzeczowych aktywów obrotowych ewidencji ilościowo – wartościowej dla konta 310;

- 2) na koniec roku przeprowadza się inwentaryzację zaliczanych w koszty nieużytych materiałów i wprowadza na stan zapasów korygując koszty o wartość tego stanu pod datą ostatniego dnia danego roku. Inwentaryzowane zapasy materiałów wycenia się wg cen z ostatnich dowodów zakupu;
  - 3) w następnym roku, nie później jednak niż do ostatniego dnia I kwartału, odnosi się odpowiednio w koszty stan nieużytych materiałów z roku poprzedniego;
  - 4) materiały pochodzące z odzysku (w tym niepełnowartościowe) ewidencjonowane są ilościowo i podlegają corocznej inwentaryzacji.
2. Materiały wycenia się według rzeczywistych cen nabycia, z uwzględnieniem ust. 29 w rozdziale III załącznika nr 1 do zarządzenia.
  3. Wartość należności aktualizuje się zgodnie z ustawą o rachunkowości i ujmuje się w trakcie roku obrotowego w wartości nominalnej. Na ostatni dzień każdego kwartału należności wykazuje się w kwocie wymaganej zapłaty, a na koniec roku w kwocie wymaganej zapłaty z zachowaniem zasady ostrożności.
  4. Należności realizowane na rzecz innych jednostek ujmuje się jako zobowiązania na rzecz tych jednostek, w tym również opłaty z tytułu zajęcia pasa drogowego, które zasilają Krajowy Fundusz Drogowy (KFD) jako zobowiązanie wobec KFD. Zapłata odsetek od należności realizowanych na rzecz KFD zwiększa zobowiązania wobec tego funduszu.
  5. Odsetki:
    - 1) odsetki przypisane do należności, a niezapłacone ujmuje się w księgach rachunkowych pod datą ostatniego dnia kwartału, w wysokości odsetek należnych na koniec kwartału na podstawie dowodu PK. Kwoty naliczonych (zarachowanych) odsetek zwiększają należność dłużnika;
    - 2) zapłacone odsetki przypisane do należności ujmuje się w księgach rachunkowych pod datą ich zapłaty na podstawie wystawionej noty odsetkowej;
    - 3) odsetki są należne wtedy, kiedy ich naliczenie wynika z zawartej umowy między stronami, albo z obowiązujących przepisów prawnych;
    - 4) możliwe jest umorzenie naliczonych odsetek na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zarówno w stosunku do należności cywilnoprawnych, jak i niepodatkowych o charakterze publicznoprawnym, po spełnieniu przesłanek wskazanych w tej ustawie;
    - 5) odsetki naliczamy od wszystkich należności z wyłączeniem należności w przypadku, których kwota główna należności uległa przedawnieniu, podmiot został objęty postępowaniem upadłościowym lub inne przepisy prawa stanowią inaczej;
    - 6) w przypadku nieuregulowanych należności wynikających z utrzymanych w mocy decyzji administracyjnych wydanych w toku ponownego rozpatrzenia sprawy, odsetki naliczane są od upływu terminu płatności wynikającego z decyzji ostatecznej (decyzja II);
    - 7) w przypadku nieuregulowanych należności wynikających z wstrzymanej decyzji administracyjnej, odsetki naliczane są od upływu terminu płatności wynikającego z tej decyzji. Wstrzymanie decyzji nie wstrzymuje naliczania odsetek.
  6. Należności skierowane na drogę postępowania sądowego stają się roszczeniem spornym i ujmowane będą w księgach rachunkowych na koncie roszczeń spornych. Pod datą złożenia pozwu do sądu dokonuje się przeniesienia należności z konta należności na konto roszczeń spornych.
  7. Wartość należności podlega aktualizacji z uwzględnieniem stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty na zasadzie dokonania odpisów aktualizujących zgodnie z art. 35b ustawy o rachunkowości.
  8. Odpisów aktualizujących wartość wszystkich należności dokonuje się zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości, nie później niż na dzień bilansowy. Kwoty odpisów aktualizujących obejmują należność główną wraz z należnościami ubocznymi w tym naliczone na dzień bilansowy od tej należności odsetki za zwłokę.

9. Odpisy aktualizujące ewidencjonuje się w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych. Odpisy aktualizujące należności KFD ewidencjonuje się w korespondencji z kontem 215 lub 217.
10. Odpisu aktualizującego należności dokonuje się indywidualnie dla poszczególnych należności w oparciu o przeprowadzoną analizę sytuacji dłużnika, na podstawie posiadanej dokumentacji i z prowadzonej egzekucji zaległości lub innych dokumentów uzasadniających dokonanie odpisu, z uwzględnieniem stanowiska właściwej merytorycznie komórki organizacyjnej.
11. W przypadku braku informacji o sytuacji finansowej i majątkowej dłużnika wysokość odpisu aktualizującego ustala się w następujących przypadkach:
  - 1) posiadania należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości oraz w stosunku do których zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne lub został złożony wniosek o zatwierdzenie układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu – do wysokości należności nie objętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności – zgłoszonych likwidatorowi lub sędziemu - komisarzowi w postępowaniu upadłościowym lub umieszczonej w spisie wierzytelności w postępowaniu restrukturyzacyjnym;
  - 2) posiadania należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego - w pełnej wysokości należności;
  - 3) dysponowania należnościami kwestionowanymi przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności;
  - 4) posiadania należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego – w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania;
  - 5) posiadania należności, których termin zapłaty upłynął czyli przeterminowanych (o okresie przeterminowania powyżej 6 miesięcy) lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w wysokości 100% wartości należności, jeżeli nie wystąpią przesłanki do innego wiarygodnego oszacowania kwoty odpisów.
12. W przypadku posiadania dokumentów, z których jednoznacznie wynika, że należność nie zostanie odzyskana (np. nieprawomocny wyrok sądu) wprowadza się odpis aktualizacyjny w wysokości 100% należności bez względu na okres zalegania z płatnością.
13. Odpis aktualizacyjny należności dokumentowany jest na piśmie, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 12 do zarządzenia.
14. Odpis figuruje w księgach tak długo jak długo aktualne jest ryzyko nieściągalności ujętej w księgach należności. Należności spłacone po dacie bilansu, a przed terminem ustalenia odpisów aktualizujących, nie podlegają aktualizacji wyceny.
15. Ustanie przyczyny powodującej uprzednio dokonanie odpisu aktualizującego wartość należności powoduje zmniejszenie lub rozwiązanie odpisu aktualizacyjnego oraz związane z tym księgowanie po przeciwnych stronach kont rozrachunkowych, na których ujęto obciążenie z tytułu utworzenia odpisu lub zwiększenie pozostałych przychodów operacyjnych, przychodów finansowych lub zobowiązań wobec KFD.
16. Należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają uprzednio dokonane odpisy aktualizujące ich wartość. W przypadku, gdy nie wystąpiła uprzednia ich aktualizacja lub dokonano jej w niepełnej wysokości, należności te zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych lub zmniejszają zobowiązania wobec KFD.
17. Jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, nadpłaty zaliczane są na inne wymagalne należności przypadające od tego samego dłużnika, a w razie braku takich należności – podlegają zwrotowi. Podstawą dokonania zwrotu nadpłaty jest pisemne

polecenie zwrotu, podpisane przez kierownika jednostki i głównego księgowego, lub osoby upoważnione.

18. Aktywa pieniężne wycenia się na dzień bilansowy w wartości nominalnej.

Rozdział V. Rozliczenia międzyokresowe

1. Zgodnie z zasadą istotności, stosując uproszczenia, odstępuje się od księgowania czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów, gdyż nie zniekształca to w sposób istotny wyniku finansowego.

2. W odstępie od zasady współmierności: prenumeraty, ubezpieczenia majątkowe opłacone z góry nie podlegają rozliczeniu w czasie za pośrednictwem rozliczeń międzyokresowych kosztów. Obciążają one koszty miesiąca, w którym zostały poniesione. Faktury za usługi telekomunikacyjne, zakup energii, wody, gazu wystawione w styczniu roku następnego, dokumentujące koszty tych usług obejmujące część grudnia roku poprzedniego, a także styczeń roku następnego, co do zasady powinny być przypisane do miesiąca, którego dotyczą. Zważywszy jednak na zasadę istotności, ponieważ koszty takich usług nie wywierają istotnego ujemnego wpływu na rzetelne, jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki – GDDKiA, uwzględniając art. 4 ust. 4 ustawy o rachunkowości, stosuje się uproszczenia i księguje bezpośrednio w koszty, stosując tę zasadę ewidencji w sposób ciągły, w miesiącu otrzymania faktury.

Rozdział VI. Fundusze własne oraz pozostałe aktywa i pasywa

1. Fundusz jednostki obejmuje równowartość majątku trwałego i obrotowego GDDKiA i występujących w tym zakresie zmian.
2. Fundusze własne oraz pozostałe aktywa i pasywa wycenia się w wartości nominalnej.
3. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych wycenia się w wartości nominalnej.

Rozdział VII. Zobowiązania

1. Zobowiązania ujmuje się w księgach rachunkowych według wartości nominalnej.
2. Zobowiązania na koniec każdego kwartału wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.
3. Zobowiązania, które w ciągu roku obrotowego uległy przedawnieniu lub umorzeniu na dzień bilansowy zalicza się do pozostałych przychodów operacyjnych lub odpowiednio do przychodów finansowych, a zobowiązania związane z nierozliczoną działalnością inwestycyjną - na zmniejszenie kosztów środków trwałych w budowie.

Rozdział VIII. Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

1. Należności i zobowiązania oraz inne składniki aktywów i pasywów, wyrażone w walutach obcych, wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego (koniec kwartału), według zasad określonych w art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości, po obowiązującym na ten dzień kursie średnim ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

2. Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia (zgodnie z art. 30 ust. 2 ustawy o rachunkowości) – o ile odrębne przepisy dotyczące środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz środków niepodlegających zwrotowi, pochodzących ze źródeł zagranicznych nie stanowią inaczej - odpowiednio po kursie:

- 1) faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji - w przypadku sprzedaży lub kupna walut oraz zapłaty należności lub zobowiązań;
- 2) średnim ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski z dnia poprzedzającego ten dzień - w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań,

- jeżeli nie jest zasadne zastosowanie kursu, o którym mowa w pkt 1, a także w przypadku pozostałych operacji;
- 3) rozliczenie kosztów podróży zagranicznej jest dokonywane według średniego kursu NBP z dnia wypłacenia zaliczki.
3. Uregulowania, o których mowa w ust. 1 i 2, dotyczą również wyceny operacji gospodarczych na walutowych rachunkach bankowych.
4. Jeżeli aktywa i pasywa są wyrażone w walutach, dla których Narodowy Bank Polski nie ogłasza kursu, to kurs tych walut określa się w relacji do wskazanej przez jednostkę waluty odniesienia, której kurs jest ogłaszany przez Narodowy Bank Polski.
5. Różnice kursowe powstałe przy zapłacie należności i zobowiązań w walutach obcych, jak również sprzedaży walut, zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych, stanowiące dochody budżetowe do dochodów budżetowych, a w uzasadnionych przypadkach – do kosztów wytworzenia produktów lub ceny nabycia towarów, a także ceny nabycia lub kosztu wytworzenia środków trwałych, środków trwałych w budowie lub wartości niematerialnych i prawnych rozlicza się na koniec każdego miesiąca.
6. Należności i zobowiązania oraz inne składniki aktywów i pasywów wyrażone w walutach obcych wycenia się nie później niż na koniec kwartału, według zasad obowiązujących na dzień bilansowy.
7. W przypadku posiadania kilku rachunków walutowych, prowadzonych przez różne banki, wyceny zgromadzonych na tych rachunkach walut obcych, dokonuje się na koniec każdego miesiąca po obowiązującym na ten dzień średnim kursie, ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.
8. W przypadku podpisania porozumienia w zakresie realizacji zadań współfinansowanych ze środków pomocowych dopuszcza się stosowanie wyceny walut określonej w podpisanym porozumieniu.

Rozdział IX. Dochody i wydatki

1. Dochody i wydatki ujmuje się w terminie ich zapłaty, niezależnie od rocznego budżetu, którego dotyczą.
2. Przychody i koszty podlegają zarachowaniu na kontach zespołu 7 i 4 oraz odpowiednich kontach rozrachunkowych odzwierciedlając w księgach wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatność dochodów i wydatków. W zakresie wydatków i kosztów – ujmuje się na odpowiednich kontach także zaangażowanie środków.
3. Wydatkiem budżetowym jest każda kwota pobrana z rachunku bieżącego GDDKiA z tytułu finansowania zadań ujętych w jej planie wydatków.
4. Dochodem budżetowym są wpływy uzyskane przez GDDKiA z tytułu wpłat podlegających zarachowaniu na dochody budżetu państwa zgodnie z ustawą o finansach publicznych.
5. Przeksięgowania z kont 222 i 223 dokonywane są w Centrali GDDKiA, zgodnie z opisem kont określonym w załączniku nr 6 do zarządzenia.

Rozdział X. Koszty działalności operacyjnej

1. W Centrali i Oddziałach GDDKiA ewidencja kosztów działalności operacyjnej prowadzona jest na kontach zespołu 4 – „Koszty według rodzajów” bez zastosowania konta 490, z wyjątkiem Oddziału GDDKiA w Szczecinie, gdzie specyfika systemu wymaga przeniesienia kont zespołu 4 na wynik finansowy za pośrednictwem konta 490.
2. Podział ze względu na rodzaje kosztów na kontach zespołu 4 obejmuje zakres dostosowany do potrzeb jednostki oraz zasad wynikających z przepisów wykonawczych do ustawy o finansach publicznych.
3. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 31 ustawy o rachunkowości koszty definiuje się, jako uprawdopodobnione zmniejszenia w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów, albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału

własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofanie środków przez udziałowców lub właścicieli.

4. Koszty według rodzajów obejmują:

- 1) amortyzację;
- 2) zużycie materiałów i energii;
- 3) usługi obce;
- 4) podatki i opłaty;
- 5) wynagrodzenia;
- 6) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia;
- 7) pozostałe koszty rodzajowe;
- 8) inne świadczenia finansowane z budżetu.

Rozdział XI. Ustalanie wyniku finansowego

1. Wynik finansowy GDDKiA ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860 „Wynik finansowy”.

2. Wynik finansowy netto obejmuje:

- 3) wynik z działalności podstawowej;
- 4) wynik z działalności operacyjnej;
- 5) wynik z operacji gospodarczej.

3. Rachunek zysków i strat GDDKiA (wariant porównawczy) sporządzany jest według wzoru określonego w przepisach wykonawczych do ustawy o finansach publicznych.

